

Kátyúzás

A kátyú fogalma

A kátyú az utak használata során a forgalmi igénybevétel és a környezeti hatások nyomán létrejött, a szerkezet bomlásával járó károsodás, egy vagy több pályaszerkezeti réteg legfeljebb 20 m² folytonossági hiánya.

Útellenőrzés

A burkolathibák meglétére a rendszeres és tervszerűen végzett útellenőrzések során derül fény. Az Útellenőrzés indokolt gyakoriságát a 6/1998. (III. 11.) KHVM – az országos közutak kezelésének szabályozásáról szóló – rendelet (továbbiakban: OKKSZ) szabályozza.

Szolgáltatási osztály	Átlagos napi forgalom [egységjármű/nap]	Útellenőrzés gyakorisága legalább (naptári naponként)
I.	-	naponta kétszer
II-III.	>8000	naponta
II-III.	5000-8000	kétnaponta
II-III.	<5000	hetente
IV.	-	hetente
V.	>1000	kéthetente
V.	<1000	havonta
VI-VII.		negyedévente

A kátyúzással kapcsolatos erőforrások

A mérnökségeinken télen-nyáron legalább egy brigád végez kátyúzási munkákat előzetes ütemterv alapján, amennyiben az időjárás és a hőmérséklet ezt lehetővé teszi.

A felhasznált aszfalt mennyisége sok mindentől (időjárás, költségek alakulása, felhasználható keret nagysága) függ. A keletkezett kátyúkat folyamatosan javítjuk, de helyenként a kapacitásaink végessége miatt – az OKKSZ-nek megfelelően – táblákkal hívjuk fel a figyelmet egy-egy nagyobb kátyúra, vagy rosszabb útszakaszra addig, amíg a javítást el tudjuk végezni. Amennyiben a meghatározott és kihelyezett sebességkorlátozásnak megfelelő a közlekedő gépjárművek sebessége, abban az esetben az adott útszakaszon a balesetveszély minimálisra csökkenthető.

Kátyúzás menetrendje

Első körben minden esetben a gyorsforgalmi- és főutakon, majd a kevésbé forgalmas 4-5 számjegyű mellékutakon, végül a bekötőutakon avatkoznak be munkatársaink. A balesetveszélyes kátyúkat az észlelésük után a lehető leghamarabb kijavítjuk.

2. fokozatú javítások: a forgalom biztonságát és az út állagát veszélyeztető úthibák kijavítása.

1. fokozatú javítások: a folyamatosan kialakuló burkolati hibák kijavítása. A természetes elhasználódás következményeit megszüntető javítások, amelyek az állapotromlás következtében rendszeres állapotvizsgálat alapján tervezhetőek. Azonnali beavatkozást nem igényelnek.

Kátyúzás technológiái

Többféle technológiával dolgozunk, mindegyik elfogadott, és korszerű, hasonlóan a környékbeli országokéhoz. Minden mérnökségünk fel van szerelve a kátyúk tisztításához, körülvágásához, az aszfalt tömörítéséhez és melegen tartásához használt eszközzel. Nagyobb beavatkozások esetében a kátyúzás előkészítéséhez burkolatmaró gépet is használunk.

Az utakon látható kátyúk sokszínűsége az aszfalt fajtájából adódik. Adott megyékben előfordul, hogy nem minden évben ugyanaz a cég a melegaszfalt közbeszerzés nyertese. Tehát évente más lehet az ellátó. Minden vállalkozó egyedi keverési terv alapján állítja elő az aszfaltját, azonban mindegyik megfelel az előírásoknak. A szín eltérés a minőséget nem befolyásoló alapanyagok eltérőségében adódik, például a különböző aszfaltgyártók más – más bányákból szerzik be a zúzottkővet.

Társaságunk télen úgynevezett hideg aszfalttal történő kátyúzást alkalmaz. Ez a javítás csak átmeneti megoldás, kevésbé tartós, mint a meleg aszfalttal történő javítás. A kátyúk maradandó megszüntetésére csak a kedvező időjárás beálltával van mód. A megfelelő hőmérsékleten és technológiával történő javítások azokon az útszakaszokon, amelyeken nincsenek teherbírési problémák, akár évekig is megoldást jelenthetnek.

Kátyúzás menete

A kátyút körbe kell vágni, a lyukat meg kell szabadítani a szennyeződésektől, majd ki kell önteni bitumenemulzióval. Ezután kerül a kátyúba az aszfalt, amit még tömöríteni kell. Ez a klasszikus kézi bedolgozásos kátyúzás.

Hosszú távú koncepció

Az általunk üzemeltetett közel 32 ezer kilométernyi közúthálózat legfelső, úgynevezett aszfalt kopórétegének átlagéletkora kb. 25-30 év, tehát a legjobb megoldás az lenne, ha az átlagéletkor kb. 10 évre csökkenne, ezt pedig csak felújításokkal érhetjük el. Igazi áttörés a felújítások növelése jelenthet.

KÁTYÚZÁS – Gyakran ismételt kérdések

Hogyan alakulnak ki a kátyúk?

A csapadékos és igen változékony téli időjárás jelentősen kedvez a kátyúképződésnek, illetve a burkolatállapotok romlásának. A fagyási és olvadási ciklusok gyakori váltakozásának köszönhetően az előregeedett burkolatú közúthálózaton, elsősorban a mellékutakon, könnyebben keletkeznek úthibák. Sok esetben a nappali pozitív hőmérsékletek esetén a csapadék, illetve a víz beszivárog a burkolat repedéseibe, éjszakánként pedig megfagy. A periódus folyamatos váltakozásának eredményeként megnő a kátyúk száma a közutakon.

Milyen erővel dolgoznak a kátyúk megszüntetésén?

A 93 mérnökségünkön télen-nyáron legalább egy brigád végez kátyúzási munkákat előzetes ütemterv alapján. Társaságunk szakemberei télen is végeztek ideiglenes javítási munkákat hidegaszfalt felhasználásával, hogy a balesetveszélyes burkolathibákat kijavítsák, de a megfelelő körülmények ilyenkor jóval korlátozottabbak, hiszen télen is száraz és tartósan 0 fok feletti hőmérséklet szükséges a hidegaszfalttal történő lokális burkolatjavítási munkákhoz. A kátyúk maradandó megszüntetésére csak a kedvező időjárás beálltával és a melegaszfalt keverőtelepek tavaszi nyitásával nyílik mód. A balesetveszélyes kátyúkat ugyanakkor az észlelésük után a lehető leghamarabb kijavítjuk.

Kátyúzáskor van-e olyan technológia, amely hosszú ideig, akár évekig is tartós marad?

A megfelelő hőmérsékleten és technológiával történt javítás azokon az útszakaszokon, amelyeken nincsenek teherbírési problémák, akár évekig is megoldást jelenthetnek.

Miért hagyják, hogy balesetveszélyes kátyúk alakuljanak ki? A javításnál miért kátyúznak és miért nem teljes burkolati cserét hajtottak végre? Nem felelős az út kivitelezője ezekért a hibákért?

A keletkezett kátyúkat folyamatosan javítjuk, de olykor a kapacitások végessége miatt táblákkal hívjuk fel a figyelmet egy-egy nagyobb kátyúra, vagy rosszabb útszakaszra addig, amíg a javítást el tudjuk végezni. A munkánkat alapvetően meghatározó rendelet (OKKSZ) is azt írja elő, hogy az észlelt, de az ütemezés miatt csak később kijavított kátyúkat táblával jelöljük. Amennyiben a meghatározott és kihelyezett sebességkorlátozásnak megfelelő a közlekedő gépjárművek sebessége, abban az esetben az adott útszakaszon a balesetveszély minimálisra csökkenthető.

Mi az oka annak, hogy Magyarországon sokkal hamarabb mennek tönkre az új utak, mint más országokban? Kispórolják (ellopják) az anyagot belőlük? Nincs pénz a jó minőségű utakra? Nincs igény a jó minőségűre? Nincs szankció, ha rossz az építés minősége?

Az utakat 10 éves időtartamra tervezik. A 10 év lejártá után teljes felújításra lenne szükség. Bár az utóbbi években jelentős útépitéseknek lehettünk tanúi, de átlagéletkor tekintetben jelentős elmaradást mutatnak útjaink. Az országos közúthálózatba tartozó utak burkolatán az utolsó beavatkozás óta eltelt idő átlagosan 20-25 év, amibe nem tartozik bele a felületi bevonatok készítése.

Az út kivitelezője 3-5 év garanciát vállal az út megépítésekor. Amennyiben a hibák korábban keletkeznek a vállalkozó köteles elvégezni a garanciális javításokat.

Hogyan szereznek információt a burkolathibákról, és mi a teendője egy állampolgárnak, ha olyan kátyúra bukkan, amit szeretne bejelenteni, hová forduljon?

A kátyúkról információt a Magyar Közút Nonprofit Zrt. elsősorban a saját útellenőri hálózatán keresztül szerez, több mint száz útellenőr járja meghatározott terv alapján a közel 32 ezer kilométeres közúthálózatot. A szakemberek a lakossági és egyéb bejelentéseket is köszönettel veszik, akár a megyei diszpécshívószolgálatokon (elérhetőségük megtalálható a www.utinform.hu/kapcsolat oldalon), akár az ugyfelszolgalat@kozut.hu email címre érkeznek, és a jelzéseket igyekeznek beépíteni előzetes ütemterveikbe.